

Flamencs volant sobre el parc de ses Salines.

Si la part eivissenca de la zona protegida és un caos sense cap regulació pràctica, a la zona de Formentera s'hi comença d'aplicar una gestió adequada.

L'any 2001, ses Salines d'Eivissa i Formentera quedaren convertides, per acord unànim del Parlament de les Illes Balears, en parc natural, el primer de les Pitiüses. Amb això es posava fi a una llarga lluita començada el 1977, quan el poble eivissenc va sortir al carrer (un fet per si sol històric) i va aconseguir d'aturar l'amenaça de les urbanitzacions que hi projectava l'empresa propietària, Salinera Española SA, per mitjà del seu braç immobiliari, Ibifor. Els projectes urbanístics reaparegueren els anys següents, i les manifestacions també. Per això, quan quedaren definitivament preservades, els eivissencs ho interpretaren com una victòria col·lectiva.

Però la declaració legal de protecció no s'ha traduït encara en mesures concretes de gestió. De moment, a part del fre a l'edificació, res no permet al

visitant de reconèixer que es troba en un parc natural. Els ecologistes del Grup d'Estudis de la Naturalesa (GEN-GOB Eivissa) ho han denunciat des del primer dia, però avui les mancances continuen. "No hi ha ni tan sols senyalització que indiqui que ens trobam en un parc natural o que n'expliqui els valors; no hi ha centre d'interpretació o de recepció de visitants, com tampoc mesures per a protegir les dunes de les platges, damunt les quals passegen milers de turistes que destrueixen les comunitats vegetals que hi creixen, algunes de molt importants..." I això només és un resum de la llista de queixes que formula el president d'aquest col·lectiu, Joan Carles Palerm.

A tot plegat, s'hi afegeix una absoluta falta de control o regulació de l'entrada de turistes al parc, on es troben les platges més conegudes de l'illa: ses Salines

o es Cavallet, aquesta darrera nudista. A l'estiu, milers de persones entren a la zona protegida amb centenars de vehicles cada dia. L'indret queda desbordat. No hi ha transport públic que connecti permanentment el parc amb la resta de l'illa. Tampoc no hi ha cap limitació del nombre de visitants que hi poden entrar. Les instal·lacions de quioscs de platja han augmentat espectacularment aquests darrers anys i ja són macrorestaurants que de cap manera no són desmuntables, com exigeix la llei. La demarcació de costes ha comprovat que no tenen cap permís i per això n'ha ordenat l'enderroc; però fins i tot l'ajuntament progressista de Sant Josep, on es troba ses Salines, s'hi ha oposat. A la mar, la situació no és pas millor, perquè desenes de iots i vaixells recreatius amarren en una àrea on creix la posidònia, declarada patrimoni de la humanitat. Tot i que hi ha normes que ordenen d'ancorar fora de la posidònia, no tothom ho compleix.

La cosa més greu és que enguany, per primera vegada, la conselleria de Medi Ambient del govern balear ha cancel·lat les activitats que el parc natural programa cada dissabte: cursos de fotografia, recorreguts ambientals i també cen-

sos d'ocells i campanyes científiques d'anellatge. La conselleria ha dit que és per causa de la manca de recursos econòmics, però els ecologistes estan indignats: "Mai la situació no havia estat tan dolenta", asseguren.

Esperança a l'altre costat des

Freus. Sorprenentment, quan es passa l'estret des Freus, que separa Eivissa de Formentera, arribam a una situació molt diferent. A les costes meridionals del parc natural, ja a l'illa de Formentera, la sensació d'anarquia que es deixa a l'illa germana es transforma aquí en una certa ordenació i regulació. Per començar, les dunes i la valuosa vegetació que tenen, són preservades per tancaments de fusta i passarel·les ecològiques instal·lades pel Ministeri de Medi Ambient des de fa més de quinze anys. També hi ha senyals que informen el visitant de la importància de les dunes i les precaucions que s'han d'observar. Així mateix, hi ha zones d'aparcament per a cotxes i per a motos.

Fa pocs dies, l'Ajuntament de Formentera va començar d'aplicar el primer control d'accés de visitants a les platges del parc (ses Illes i Llevant són les principals, a part de l'illa de s'Espalmador). Es tracta d'una caseta al camí d'entrada en la qual uns empleats cobren 4 euros

Senyalització del parc.

als cotxes i 2 a les motos. El 18% de tot allò que es recapti (que enguany representarà uns 80.000 euros) anirà destinat a tasques de preservació i millora de la zona protegida, com ara la col·locació de papereres especials, l'arranjament de camins, el pagament d'autocars de transport públic o la publicació de fullons explicatius, entre més coses.

Precisament, una altra de les novetats implantades enguany és una línia d'autocar entre el port de la Savina i la localitat des Pujols i el parc natural. Aquest autobús deixa els turistes a les portes de la zona protegida, però d'allà surten dos microbusos elèctrics i totalment gratu-

its a les platges principals. D'aquesta manera s'evita una part del trànsit de cotxes i motos particulars.

També l'actitud dels empresaris que exploten les concessions del litoral, com ara les gandules o els quioscs, és molt més sensible a Formentera que no pas a Eivissa. A Formentera, aquests establiments són realment instal·lacions desmuntables (llevat de les que aprofiten edificis d'obra preexistents) i compleixen les determinacions principals de les lleis que afecten l'espai, com ara no excedir-se en el nombre de gandules o col·locar para-sols de colors sorrenes, no llampants.

A can Marroig, una finca que va comprar fa més de deu anys el govern balear, ara s'hi fan les obres de rehabilitació d'un casal per convertir-lo en centre d'interpretació del virot, una espècie de baldrítxa endèmica de Formentera. Tot i que la conselleria també preveu de fer-hi el centre d'interpretació del parc natural, l'Ajuntament de Formentera opina que seria millor de situar-lo en un edifici més cèntric i proper a les platges, com ara l'anomenada casa de la Roda, devora els estanys saliners.

La responsable de Medi de la corporació formenterera, Silvia Tur, destaca que enguany aquesta institució ha invertit 370.000 euros dels seus fons propis en el parc natural, i assegura que només amb una actitud constant d'exigència i fermesa es pot aconseguir que s'hi impliquin les altres administracions competents a la zona. És així, assegura, com es poden veure alguns avenços en aquest indret.

Joan Lluís Ferrer

Prohibició de desembarcar a les platges

Enguany, l'Ajuntament de Formentera ha prohibit que les excursions que porten turistes des d'Eivissa els desembarquin directament damunt la platja de ses Illetes, una de les més freqüentades. Això s'ha fet per evitar l'impacte i les molèsties que ocasiona aquesta activitat damunt la zona, tot i que l'ajuntament ha aclarit que "no volem que deixin de venir excursions a Formentera; l'única cosa que demanam és que totes les que arriben a l'illa desembarquin al port de la Savina". Els empresaris d'aquestes embarcacions han criticat durament la mesura i afirmen que això els ocasionarà greus perjudicis econòmics, perquè els turistes paguen per anar directament a la platja, no pas al port com la resta d'embarcacions de línia.

Els ecologistes del GEN-GOB es mostren indiferents respecte a la controvèrsia i no veuen gaire clar qui té la raó, però sí que lamenten que, en canvi, es mantinguin els desembarcaments a les platges de l'illot de s'Espalmador, molt a prop de ses Illetes.

Una altra de les activitats que es promouen des de Formentera, per part d'una empresa privada que té el suport de l'ajuntament, és la recuperació del circuit hídric dels estanys de ses Salines. Aquesta producció va ser abandonada els anys 80 i ara es vol reactivar, de manera que es pugui comercialitzar la sal que s'hi produeixi. Serà, segons les institucions, una altra manera de revitalitzar la zona i els ecosistemes que acullen nombroses espècies d'ocells.